

August 2005 15. årgang • nr. 5

Landsbynyt

Landsforeningen af Landsbysamfund

Tema: Landsbyskoler

Landsbyskoler, nu som friskoler

3 eksempler fra 2005, Årestrup, Uhre og Jordløse

Gregers Krabbe Friskolen i Aarestrup

Den gamle skolebygning får nyt liv med friskolen: Gregers Krabbe Friskolen åbner med 36 elever. Iflg. loven om friskoler skal man starte med 12 elever og stige til 22 det andet år, og siden til 28 det tredje år. På Friskolen i Aarestrup er der børn skrevet op, så man når 50 børn i løbet af den første håndfuld år.

Gregers Krabbe Friskolen henter børn fra andre skoledistrikter, men også fra to nabokommuner, Års og Nørager. Det sidste kommer ikke til at betyde så meget, for Nørager kommune, Skørping og Støvring, som Aarestrup ligger i, bliver til Rebild kommune.

Der er flere gode grunde til at man vil have en skole i Aarestrup. En af dem ligger i navnet. Gregers Krabbe var ejeren, adelsmanden på Torstedlund, som oprettede skole og hospital i Aarestrup. Her er en lille bid fra Helle Serup: Fattige børn til forfremmelse - fortællingen om Danmarks ældste folkeskole - udgivet af Jysk Lokalhistorisk Forlag i anledningen af Aarestrup Skoles 350 års jubilæum 11. februar 1998.: "Gregers Krabbe var uden tvivl under stor indflydelse af Christian IV. Han var den første konge, om hvem vi ved, at han interesserede sig for skolesagen. Han udstedte i sin regeringstid et kongebrev med et ønske om, at der i de store landsbyer skulle være en skolemester og et lille skolehus, hvor ungdommen kunne undervises. Aarestrup Skole er et af de eneste resultater af dette kongebrev, og måske blev den oprettet netop på dette tidspunkt for at ære den aldrende og syge konge.

Gregers Krabbes skole blev oprettet til gavn for både drenge og piger. Den var fra starten en skole for folket - en folkeskole."

Historien hentet på www.gregerkrabbefriskolen.dk

Førskolemøde på Gregers Krabbe Friskolen i Årestrup, Himmerland.

Uhre Friskole

Af præst Arne Ørtveds tale til Uhre friskoles stiftende generalforsamling:

"Uhre skole har hele tiden været noget og stået for noget; og en del af det er formuleret i de papirer, som skolen har udarbejdet som folkeskole, og vi i arbejdsgruppen haft at arbejde med. Det er godt nok til en begyndelse; men det vil hurtigt vise sig, at der er behov for præciseringer og afgrænsninger. Det opdagede arbejdsgruppens formand, da man i offentligheden troede, det skulle være en kristen friskole. Det skulle det ikke være; men hvad skulle det så være? En antikristen? Nej! En ateistisk? Nej, heller ikke. Jamen, hvad så? "

"Skolen skal nærmest være grundtvig-koldsk", sagde formanden til pressen. Ok, så er vi på vej. Men grundtvig-koldsk er ikke et figenblad, man kan gemme sin dyd bagved. Nu fanger ordet. Og det er ikke noget dårligt ord. De grundtvig-koldske skoler er uden sam-

menligning dem, der har mest erfaring med at lave friskole her i landet. Men det er ikke noget entydigt begreb. Der skal først kød på, og derefter skal der skole på ordet."

Der følger 7 væsentlige punkter, hvoraf jeg kun fremhæver en del af pkt. 3:

"En grundtvig-koldsk friskole er en børneskole. Det betyder, at den respekterer børnealderen som en værdi i sig selv. At være barn er ikke at være på vej til at blive voksen, men det er at være fuldgældigt menneske med bestemte evner og anlæg for at opleve livet lige i det livsafsnit. Det vender aldrig tilbage, så det gælder om, at børnene får mulighed for at udfolde deres nysgerrighed, vågenhed, tillid og livsmod. På intet tidspunkt senere i livet er man så vågen..."

Se resten af talen på <http://www.uhrefriskole.dk/index.php?id=28>
Arne Ørtved er senere valgt som skolens tilsynsførende.

Fortsættes side 4

Indhold:

Gregers Krabbe Friskolen.....	s.1
Uhre Friskole.....	s.1
Leder.....	s.2
Frie Grndskoler.....	s.3
Foreningens dagbog.....	s.3
IT-hjørnet.....	s.4
Uhre Friskole.....	s.4
Jordløse Friskole.....	s.4
Brevkassen.....	s.5
De små lokalsamfund vågner.....	s.6
Landlegatet 2006 Og 2006 ...	s.7
Puljerne i landdistriktsprogrammet.....	s.7
Thyholm Egnsmuseum.....	s.7

Sammenhold, du!

Denne leder handler om, hvordan vi hjælpes ad med at gøre landsbyerne synlige, lokalt, kommunalt og landsdækkende. Vi holder sammen og tager initiativer, som man ikke troede kunne komme fra så små samfund.

- Museet i Sønderbjerg er et godt eksempel på lokalt initiativ – utroligt, at de har lavet det, at det findes i den smukke bygning og at det fungerer med alle sine specialudstillinger. Poul Hansen var ankermand på starten, men de andre 50 frivillige, som medvirker til driften, gør det muligt at fortsætte år efter år. Se mere andetsteds i dette Landsbynyt.

- Friskolerne er andre gode eksempler. Hvor kommunen slipper tøjlerne, tager forældrene fat. I år åbner tretten friskoler. I 2004 var det 24. De tre eksempler i forsideartiklen er typiske for den måde, man reagerer på lokalt, når kommunalbestyrelsen truer med at lukke landsbyens folkeskole, uanset om grunden er skattestoppet eller kommunalreformen eller PISA-rapporter, der anvendes til at retfærdiggøre at de store sluger de små skoler. De frie grundskoler starter lokalt, i skoledistriktet, men Claudi Clausen fra friskoleforeningen fortæller, at de typisk udvider deres skoledistrikt med årene.

- Det nye samarbejde – mellem landsbyerne indenfor en kommune, hvad enten man kalder det Lokalråd,

Landsbyråd eller andet – er en udvikling af det lokale foreningsarbejde. Lokalrådene dannes over hele landet nu, så landsbyerne sammen kan tale med større vægt i de nye kommuner. Alle kommuner (undtaget hovedstadsområdet) kommer til at få landdistrikter. For flere af de nuværende kommuner er det noget nyt. Sønderborg f.eks. som i LALs undersøgelse i 2001 erklærede, at der ikke er landdistrikter der. Nu bliver Sønderborg en stor kommune med hele Als, og tager endda tre små kommuner med fra fastlandet. Der bliver masser af landdistrikter! Inger Plauborg, LALs næstformand, har arbejdet hen imod et samarbejde mellem landsbyerne i den nye kommune, og med stor positiv virkning.

- Landdistrikternes Uge er endnu en aktivitet, som gavner hele samfundet. Ikke at den skal sammenlignes med at starte en skole eller et museum, men dog – Ugen kan bruges til at vise det frem, som er i landsbyen: Forsamlingshuset, skolen, biblioteket, kunstnerne, dagligvareforretningen, traveturene, kirken, fremtidsplanerne. Samarbejdet mellem foreningerne er basis for at Ugen fungerer år efter år. De nye kommunale samarbejder mellem landsbyerne kan på samme måde vises frem ved at man i hver landsby laver et lille program, som følges op eller overlappes af den næste og de

andre landsbyer i kommunen. Vi er synlige, når vi sammen markedsfører alt hvad der sker på www.landsbyettet.dk så send endelig jeres programmer for LandUgen, uge 42. De første tilsagn er kommet – er I blandt dem?

- Det største sammenhold blandt landsbyer er det, at vi er i samme forening, Landsforeningen Af Landsbysamfund. Vi har som minimum mulighed for at træffes en gang om året, til generalforsamlingen og årsmødet. I år holdes denne, foreningens vigtigste begivenhed, den første lørdag-søndag i november, vest for Slagelse, i regi af Hejninge-Stillinge Lokalråd. Vi håber at se rigtig mange medlemmer til arrangementet, uanset om I kommer en enkelt dag eller deltager i det hele. Vi har brug for at tale med jer og høre jeres meninger om det arbejde, vi udfører med baggrund i vores fælles situation som indbyggere i små samfund.

- Vidste I, at vi udgør 23% af landets befolkning, vi som bor på landet, i mindre landsbyer og i landsbyer til og med 1000 indbyggere? Det står i Indenrigsministeriets landdistriktsregulering fra 2004.

Står vi sammen, står vi stærkt! Vær med i fællesskabet i din landsby og med din landsby i de større samarbejder kommunalt, regionalt og i hele landet. bd

En har et dødt elmetræ og en motorsav, en har en traktor, og vupti har børnene et klatretræ på legeområdet.

Frie Grundskoler

I Danmark har vi en lang historisk tradition for, at staten bidrager til driften af frie grundskoler. Dette bidrag udgør ca. 70 % af den frie skoles indtægter. Bidraget beregnes som en procentandel (75%) af den gennemsnitlige udgift pr. folkeskoleelev og ydes efter en række nærmere fastsatte regler og bestemmelser. De øvrige ca. 30 % af skolens driftsomkostninger opkræves i form af forældrebetaling. Herudover kan der opnås tilskud til befordring af eleverne til skolen, fripladstilskud samt refusion af vikarudgifter under læreres fravær og tilskud til elever med specielle vanskeligheder.

Den frie skole kan vælge at ansatte lærere og pædagoger med andre kvalifikationer end en lærer- eller pædagoguddannelse.

Som udgangspunkt er det statslige tilskud til frie skoler skabt for at forældre, der har andre pædagogiske, religiøse, eller ideologiske opfattelser end dem folkeskolen er baseret på også skal have mulighed for at skabe et passende skoletilbud til deres børn, forudsat at de kan finde ligesindede nok til at etablere en fri grundskole. I dag kan baggrunden for at den frie grundskole etableres også være, at forældrene ønsker at fastholde det lokale skoletilbud selv om politikerne beslutter at lukke det. Ofte ser vi at forældre siger nej tak til især mindre børns lange transportvej til skole, og vi ser at forældre går sammen om at skabe en fri skole i det lokalområde, hvor kommunen lukker folkeskolen.

En fri grundskole arbejder uafhængigt af beliggenhedskommunen. Den er ikke afhængig af kommunale godkendelser eller tilskud, når den først er etableret. Der er intet tilskud til skoleetableringen, hvilket gør en startfasen for en ny fri grundskole til et slidsomt arbejde.

Der er mange nødvendige overvejelser og forløb, hvor det kan være vanskeligt som "almindelig forældre" at styre processen fra ideen fostres til den frie grundskole er en realitet.

Der er hjælp at få for borgere, der vil vide mere om frie skoler, eller som ønsker at etablere en ny skole. Afhængig af skolerens størrelse har de samlet sig i grupper og foreninger, der alle assisterer ved nyoprettelse af skoler. Ved opslag på Frie Grundskolers Fællesråds hjemmeside (www.fgf.dk) fås et overblik over de 6 skoleforeninger der er samlet under samvirket i Fællesrådet. Dansk Friskoleforening (www.friskoler.dk), som står udenfor FGF, tilbyder ligeledes hjælp til skoler under etablering

Jens Vadet Poulsen
Frie Grundskolers Fællesråd

Foreningsdagbog for Landsforeningen Af Landsbysamfund, sommeren 2005

Lørdag d. 11. juni: Vores formand giver interview til TV2 Østjylland. Her udtaler hun sig på en meget fin og god måde vedrørende kommunesammenlægning og de små landsbysamfund.

Mandag d. 20. juni: Jens Jørgen Andreassen og Barbara Diklev mødes med Fællesrådet for Sabro-Fårup i Sabro for at diskutere transportproblemer. Indbyggerne i lokalområdet er blevet frataget deres bus af kommunen, Århus Kommune. Se forsideartiklen fra Landsbynyt 4, 2005 om hvad det kan medføre for dem uden kørekort, og de ting, de gerne vil gå til.

Tirsdag d. 21. juni: Jette Hansen til møde i Det Rådgivende Udvalg om Landdistrikter i København. Indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen er leder af mødet, som især handler om nærdemokratiets vilkår i forbindelse med den kommende kommunestruktur-reform. Formanden for Tænketanken, borgmester i Holbæk, Jørn Sørensen deltager i debatten.

Mandag d. 27. juni i Rebild. Jette Hansen og Barbara Diklev deltager begge i Fødevareminister Hans Chr. Schmidts 3. dialogmøde med borgerne om det fremtidige landdistriktsprogram. Stort fremmøde, arbejde i små grupper, masser af debat. - Det er bare lidt ærgerligt, at de to foregående møders arbejde ikke kan mærkes. Man kunne forestille sig et større udbytte, hvis erfaringerne bringes med fra møde til møde. BDs kommentar.

Tirsdag d. 28. juni: LALs formand Jette Hansen og næstformand Inger Plauborg mødes med LDFs formandskab. I alt 5 nye formænd og næstformænd er der, hvorfor det var ganske relevant at se hinanden og finde fælles fodslaw i landdistriktsuniverset.

Onsdag d. 29. juni i København, Jette Hansen til bestyrelsesmøde i "Spor i landskabet", hvor LALs formand er LDF's repræsentant i projekt-gruppen. Møde om fremtiden for projektet. (Spør i landskabet er med i Landdistrikternes Uge).

Mandag d. 25. juni, BD ringes op på mobiltelefon i Sverige af en journalist, som vil vide noget om hvor i landet, man høster "på gammeldags". Han mener, Grevinge er stedet. Så kommer øvelsen: Journalisten har en åben computer, BD ikke. Støt og roligt dukker oplysningerne op i redaktørens hoved. "De var med i Landdistrikternes Uge i 2001, -2 eller -3. Der er også en anmeldelse af en film om landdistrikter, som de har lavet. Kan du finde noget af det?" – og ja, det kunne han! "Her er et navn: Peter Løn Sørensen, er det ham?" – "Ja, det er netop ham, som har været tovholder på projektet hele vejen. Prøv at ringe til ham!" – "Tak for hjælpen!" – "Selv tak og farvel."

Torsdag d. 4. og fredag d. 5. august i Glud. Jette Hansen til 2 dages seminar for Landdistrikternes Fællesråds bestyrelse om visioner og strategi for det kommende år.

Tirsdag d. 9. august meddeler Henrik Nebelong, at hans arbejdsområde og lokale engagement er blevet for store begge to, så han ser sig nødsaget til at trække sig fra bestyrelsesarbejdet i LAL. Vi er kede af det, men ønsker Henrik alt godt i fremtiden og takker for de mange års arbejde for LAL. Søren Ottesen, vor 1. suppleant, træder ind i bestyrelsen.

Søndag d. 21. august i Nykøbing Sjælland. Bestyrelsesmøde i LAL, hvor vi behandler generalforsamlingen og årsmødets indhold, næste Landdistrikts Uge - og ikke mindst hvordan vi styrker vores arbejde indadtil i vores forening.

Fakta:

De frie grundskoler er organiseret i to landsdækkende foreninger:

Frie Grundskolers Fællesråd er en paraplyorganisation for seks skoleforeninger, der tilsammen repræsenterer ca. 240 frie grundskoler og ca. 65.000 elever i den frie grundskole. Skoleforeningerne kan findes via hjemmesiden www.fgf.dk

Dansk Friskoleforening tæller 250 skoler med 30.000 elever. 13 % af alle grundskoleelever i Danmark går i frie grundskoler, og denne procentandel er stigende. Der er meget store regionale forskelle i indenfor den procentandel. (artiklen er let forkortet af red.)

IT-hjørnet

IT-stafetten går fra www.rkmolle.dk til www.ornhojnet.dk

Fra Rækker Mølle:

" Kære Barbara, Hermed vores afgørelse om, hvem der skal modtage IT_stafetten. Vores valg falder på ØrnhojNet-Portal <http://www.ornhojnet.dk>

Begrundelsen for vores valg er som følger:

Vi finder sitets design spændende og indbydende, så man får lyst til at gå på opdagelse på portalen og undersøge Ørnhojområdet nærmere. Det ser ligeledes ud til, at man har tag i mange af de næringsdrivende i lokalområdet, ligesom foreningslivet synes godt repræsenteret på portalen.

Vi ønsker ØrnhojNet-Portal tillykke med IT-stafetten og medsender de bedste sommerhilsner.

Rækkermølle.dk

Webmaster Jens Holmgaard"

Pluk fra den nye stafetmodtager-side:

Det mest imponerende er følgende initiativ:

HandiCamp i Røddinglundcentret, nær Vildbjerg Mandag den 8. august er der igen sommerlejr for psykisk og fysisk handicappede.

Initiativtageren til disse HandiCamp lejre, Jan Bo Larsen fra Ørnhoj, stiftede foreningen HandiCamp, for ca. 13 år siden, med det formål at give psykisk og fysisk handicappede en chance for også at få en god og oplevelsesrig ferie. Et privilegium, som mange raske mennesker nærmest betragter som en selvfølge. For en stor del af deltagerne er denne ferie den eneste mulighed for at få en god og indholdsrig ferie sammen med andre ligestillede.

Foreningen HandiCamp har i dag mere end 450 medlemmer. Kongelig støtte

Gennem årene har HandiCamp modtaget legater fra Dronning Ingrid og Kong Frederiks Fond, fra Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond samt fra Prins Joachims og Prinsesse Alexandras fond, der netop for anden gang, har tildelt HandiCamp et legat, til brug for årets sommerlejr.

Den nuværende formand, Arne Eskildsen, har med stor stolthed, været på Amalienborg, for at modtage legatet, til Sommerlejren 2005.

På grund af de mange legater er prisen pr. deltager, (i år 26 handicappede og 100 hjælpere)nede på ca. 1000 kroner, for 14 dages ophold, alt inklusive.

(Er det nødvendigt at referere at lejren er populær og at den sagtens kunne være større, set fra et behovssynspunkt?red.) Formand for HandiCamp er Arne Eskildsen, tlf. 97 382105

Uhre Friskole starter med 142 elever! Bh.-8 klasse. Ønskemålet er 18 børn i hver klasse, men i en enkelt er der 21 elever.

Friskolen har overtaget den gamle skole efter lange, konstruktive forhandlinger med Brande Kommune, og kommunen har stillet sig velvillig overfor at transportere børnene nu som før. Der er et par formalia i den forbindelse, men en stor hjælp vil det være.

På Uhre friskole har man valgt Uhre skoles skoleleder til friskolens leder – det ses sjældent, men er et fint tegn på godt samarbejde. Kent Lykke har været skoleleder på Uhre skole siden 2000.

Jordløse Friskole

er startet d. 7.august 2005, med 65 elever fra 0-7. klasse, fordelt på 4 hold. På hjemmesiden står der kort om arbejdsgrundlaget, et arbejdsgrundlag, som man vil nikke genkendende til på mange, mange andre friskoler:

Jordløse Friskole er også flyttet ind på den folkeskole, som blev lukket. Skolen var ikke helt billig, men Hårby kommune har gjort lånet rente- og afdragsfrit

Jordløses kagebord og den røde tråd, før skolen åbner søndag d. 7. august.

i to år, så skolen kan nå at få god gang i økonomien.

Den splinternye hjemmeside er fuld af dejlige solskinsbilleder, bl.a. fra åbningen. Se selv: www.jordloesefriskole.dk

Fra ministeriets hjemmeside:

Alle disse tre friskoler – og mange andre med dem, er startet i den gamle folkeskole samme sted. På Undervisningsministeriets hjemmeside kan man se, at det ofte er tilfældet. I statistikken over nyoprettede skoler er der også denne

overvejelse: "Det kan ikke udelukkes, at en del af de nyoprettede frie grundskoler er oprettet som reaktion på nedlæggelse af en folkeskole i samme kommune. I tabel 3 er belyst, hvor mange friskoler, der er oprettet i umiddelbar forlængelse af, at der er nedlagt en folkeskole, og hvor mange af disse skoler, der er beliggende i samme kommune og heraf med den samme postadresse.

I løbet af 5 års perioden 2000 – 2004 blev der i hele landet oprettet i alt 64 nye frie grundskoler og nedlagt 15 skoler. Umiddelbart før oprettelsen af 15 af

de 64 nye frie grundskoler, blev der i Storstrøms, Sønderjylland, Vejle, Århus og Nordjyllands amter nedlagt et tilsvarende antal folkeskoler med samme adresse, som den nye friskole har. Dette må tolkes som, at kommunen har solgt eller lejet de gamle folkeskolebygninger ud til den nye friskole. I flere tilfælde kan det tillige konstateres, at skolens navn kun er ændret fra X-købing skole til X-købing Friskole.

I Bornholms Regionskommune samt Ribe, Ringkøbing og Viborg amter er der i 5 årsperioden nedlagt 13 folkeskoler og samtidig oprettet 13 nye frie grundskoler, hvoraf de 8 er på samme adresse, som den nedlagte folkeskole. De øvrige 5 er beliggende på en anden adresse i samme kommune. Ud af de i alt 64 nye friskoler er de 23 skoler altså oprettet i de samme bygninger, i hvilke folkeskolen tidligere havde til huse."

Se mere på <http://www.uvm.dk/statistik/Nyoprettedefolkeskoler.htm>

Jordløse Friskoles pædagogiske principper og værdier

Fælles mødetid

Morgensamling

Den historiske og kulturelle baggrund

Holddannelse/samlæsning

Vægtning af boglig undervisning

Vægtning af forælling samt kreative, kropslige og musikke fag

Det forpligtende fællesskab

Naturen som undervisningslokale

Lærings strategier

Hvad forventes af forældre i Jordløse Friskole

Engagement

Skole-hjem samarbejde

Deltagelse i fælles aktiviteter

Efter evne og tid, give en hånd med i praktiske opgaver.

Vester Nebel

Jens Jørgen Christensen fra Tossætræffet 2005: Jeg var med til at redde skolen, da vi gav "et godt tilbud til Esbjerg Kommune", dengang der kun var 60 elever. Vi oprettede "Landsbyliv", hvor Esbjergs skoler kan komme på lejrskole. Kommunens krav var, at vi skulle stige i elevtal. Vi har siden været over 100, men nu har de taget 7. klasse, konfirmationsklassen! Præst og menighedsråd forstod ikke, hvad det betød for landsbyen. bd

Brevkassen

Brevkassen – lidt aktuel opsamling ? om lokalråd og samarbejde

7-04-2005

Hej Barbara,

Har du et bud på hvad der sker rundt om i landet med hensyn til de nye kommuner, bliver landsbyråd også slået sammen eller forsøger man at finde et samarbejdsforum?

Peder Lund, Hylke Landsbyråd

7-04-2005

Hej Peder,

De enkelte landsbyers egne foreninger, beboerforeninger, bylaug, borgerforeninger, sogneforeninger m.v. finder sammen i samarbejdsfora for tiden. Det går endda stærkt. Disse samarbejdsforeninger kaldes lokalråd, landsbyråd eller landdistriktråd. Samarbejdet indenfor de gamle kommuner etableres typisk nu, fordi man vil udnytte at man kender hinanden indenfor kommunen. Næste skridt er så at tale sammen med dem, man skal være i storkommune med. Det er man også i gang med over hele landet. Vi mener at det er den måde, man kan få et talerør på i landsbyer og landdistrikter. Man bliver ikke hørt nær så godt, hvis man står alene.

Det er godt, hvis man kan få en kontaktperson i kommunen, måske en sekretær. Det betyder meget, at man ikke skal klare både den lokale forenings møder og referater og så den store forenings indkaldelser og referater oveni.

Mange steder har kommunerne lukket op for noget økonomi til disse samarbejder, et basisbeløb til hver deltagende landsby på nogle tusinde kroner og så 10 kr pr indbygger i landsbyen oveni. Desuden en årlig fond, som landsbyrådet kan fordele internt, og måske et beløb sat af til EU projekter, så kommunalbestyrelsen ikke skal hasteindkaldes hvis der pludselig er en chance for et godt projekt – hvis man har offentlig støtte.

Der er mange artikler om lokalråd på www.landsbyettet.dk og på forsiden af www.lal.dk er der henvisning til rapporten, som vi lavede om landsbyråd/ lokalråd samt link til alle svarene, der kom ind. Prøv at se på det - og vend gerne tilbage, hvis der er mere, du vil vide om det.

Vores bestyrelsesmedlem i Horsens kommune, Jens Jørgen Andreasen, har været med i lokalrådsarbejde i Horsens kommune i fem år nu, tror jeg. Ham kunne du også tale med.

Mange venlige hilsner Barbara

Efterskrift tre måneder senere: Herligt, at I vil være med i Landdistrikternes Uge! Det er en god ide at byde ind på den måde, som I gør, med Åben landsby - lær Hylke at kende

09-03-2005

Hej Barbara

Jeg ved ikke om det er her man kan stille spørgsmål og om du kan hjælpe os med et råd?

Vi er en lille landsby med en meget brugt aktivitetsplads, bl.a. med et hjemmefabrikeret stortelt, som vi har brugt til arrangementer og andet i sommerhalvåret.

Dog, teltet led stor skade under stormen, og vi vil nu forsøge at finde et alternativ, -gerne noget mere stabilt, som vi kan bruge i en større del af året.

Vi kan formentlig få del i en kommunal pengepulje, men det vil ikke være tilstrækkeligt.

Derfor - kender du til nogle fonde eller andet som vil kunne række os en økonomisk hånd?

Med venlig hilsen

For Verring og omegns borgerforening

Lotte Kidmose, Verring

9-3-2005

Hej Lotte, som hvis du kunne læse tanker!

Forleden gik Knud kasserer og jeg i gang med at lave en lille oversigt over pengesteder. Den får du her. Her er så lidt om fonde

Tuborgs Grønne Fond er aktivt hvert andet år. Næste aktive periode er fra marts til oktober 2006. Måske kan I ringe til dem, inden I skriver? <http://www.tuborgfondet.dk>

Landlegatet annonceres i september i år. Yder støtte fortrinsvis til 3 ting af almennyttig karakter med elementer af social, folkelig eller kulturel karakter

- * Kan forbedre landbefolkningens indtjeningsmuligheder
- * Kan medvirke til at øge trivlsen på landet
- * Kan øge viden af betydning for dansk landbrugsproduktion i videste forstand

<http://www.netpublikationer.dk/DFFE/3360/>

Indenrigsministeriets Landdistriktpulje - Se annoncen side 6. (red.)

Jeg benytter lige anledningen til at snuppe din e-mail adresse så I kan modtage næste Landsbynyt elektronisk i Verring. Vi vedtog på generalforsamlingen at prøve at spare på den måde, som skrevet i sidste Landsbynyt. Hvis der kommer mirakler, kommer Landsbynyt i papirudgave flere end 4 gange i år.

Venlige hilsner Barbara

De små lokalsamfund vågner.

I vores lille landsby har foråret 2005 budt på en styrkelse af fællesskabsarbejdet. Om det udspringer af storkommunens komme eller om det blot er et udtryk for et ønske om at forstærke sammenholdet står ikke helt klart – begge dele spiller utvivlsomt ind. Aktivitetsniveauet i byen har fået et løft. Fra vores årlige tilbagevendende høstfest og fastelavn med en løst sammensat arrangørkomité har vi skabt et netværk af ad hoc arbejdsgrupper, der varetager de opgaver, som vi sammen har fundet vigtigst.

Vores udgangspunkt er ingenting overhovedet. Vi har intet samlende sogn, ingen skole, intet forsamlingshus, ingen idrætsklubber etc. Prioriteringen ligner meget andre småbyer har vi ladet os fortælle. 1. Fælleshus, 2. Ture og arrangementer, 3. Klubber + besøgs/nabo, 4. Legeplads, 5. Velkomstkommité, 6. Bredbånd, 7. Hjemmeside, 8. Byforskønnelse, 9. Stier, 10. Trafikregulering, 11. Opslagstavle.

I erkendelse af at et fælles samlingssted vil blive lokalsamfundets hjerte, der vil være katalysator for mange andre processer, vil der blive arbejdet intenst med at få det ført ud i livet. Det er en lang proces og finansieringen alene vil sætte store krav til vore samarbejdsevner og vilje.

For 25 år siden var landsbyen aktiv til hverdag. Der var mange aktive landbrug og hjemmegående. Man sås på gaden til hverdag og var hinandens omgangskreds. Det er meget anderledes i dag. Vi er nød til at skabe rum og tid til at lære hinanden at kende.

Tilbage står to overordnede ting: Hvordan får vi del i det virkelige nærdemokrati og hvordan får vi integreret de familier vi ikke hører fra. Fra 2007 repræsenterer vi 1.5 promille af storkommunens borgere – hvordan bliver vi hørt og hvorfor er det stadig sådan, at familier, der kunne gøre aktivt brug af landsbyarbejdet og aktiviteterne stadig vælger os fra.

Marianne Tychsen, Dynt, Broagerland.
www.dynt.info

Indenrigs- og
Sundhedsministeriet

Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktspulje Forsøgsprojekter 2006

Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktspulje sigter på at skabe ny aktivitet gennem forsøg, information og forskning, og at give inspiration til lignende projekter og aktiviteter andre steder i landet. I 2006 forventes afsat ca. 23 mill. kr. til Landdistriktspuljen, hvoraf hovedparten af midlerne anvendes til forsøgsprojekter. Landdistriktspuljen har følgende delmål:

- At skabe nye, varige og utraditionelle arbejdspladser i landdistrikterne - herunder nicheproduktion - eventuelt som en kombination af privat og offentligt arbejde.
- At styrke bosætningen i landdistrikterne.
- At styrke integrationen af nye landdistriktborgere, såvel danskere som nydanskere
- At fastholde og udvikle den offentlige og private service i landdistrikterne, herunder
- styrke initiativer til opretholdelse af basale servicefaciliteter.
- At styrke de lokale kulturaktiviteter.
- At styrke sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige initiativer rettet mod børn og unge i landdistrikterne – herunder aktiviteter for socialt svagt stillede børn og unge.
- At belyse landdistrikternes udviklingsvilkår, herunder erhvervsvilkårene og befolkningens levevilkår.

I 2006 vil der blive lagt særlig vægt på projekter, som styrker lokalområdets kompetencer og projekter, som styrker de lokale netværk gennem borgerdeltagelse.

Kriterier for tildeling af tilskud er nærmere beskrevet i "Vejledning om tilskud fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktspulje for 2006". Ansøgningsmateriale, vejledning og nærmere oplysninger kan fås på ministeriets hjemmeside www.im.dk eller ved henvendelse til:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Økonomisk Afdeling
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. 72 26 96 33

Landlegatet 2005/2006

Dette er den officielle meddelelse fra hjemmesiden, www.dffe.dk se under Jordbrug, se under Landlegatet. I meddelelsen står ikke at LAL fik penge: LAL fik i 2005 for første gang penge til Landdistrikternes Uge, og det er vi meget glade for!

"Folketingets Finansudvalg har godkendt, at der uddeles i alt 2,4 mio. kr. til 117 projekter og arrangementer fra Landlegatet i 2005.

Præsentation af "Havekulturbyen" på en Danmarks turné, Æble temaug på Fejø Skole, 4H madskoler for skolebørn i sommerferien, 2-årigt skoleforsøg med digitalisering, langdistancesamarbejde og fjernundervisning mellem 3 småskoler på Sejerø, Anholt og Fejø og seminar om styrkelse af landbokvindernes netværk er blandt de mange arrangementer og projekter, som i 2005 får glæde af overskuddet fra Landbrugslotteriet."

Mere om Landlegatet fra www.dffe.dk

"Landlegatet støtter aktiviteter, der kan forbedre landbefolkningens indtjeningsmuligheder, medvirke til at øge trivsel på landet eller give øger viden af betydning for dansk landbrugsproduktion i videste forstand. Landlegatet bliver normalt uddelt til aktiviteter, som har et socialt eller kulturelt indhold, og som har en vis almenyttig interesse. Rent private projekter kan ikke få støtte.

Landlegatet har i år (2005) fået 190 ansøgninger, som tilsammen søgte om 11,2 mio. kr.

Landlegatet kan søges af:

- Personer
- Institutioner
- Organisationer
- Foreninger

Landlegatet giver normalt kun støtte til aktiviteter, som har et socialt eller kulturelt indhold, og som har en vis almenyttig interesse.

Tilskuddets størrelse har ingen begrænsninger. Landlegatets midler stammer fra provenuet på Landbrugslotteriet.

Hvert år fra omkring 15. august annoncerer vi legatet. Ansøgningsfristen er normalt omkring 1. november, og du kan ikke søge uden for denne periode." Skema og vejledning findes på hjemmesiden som angivet i starten af artiklen.

KULTUR: AKKS

Kulturministeriets udviklingspulje til amatørkultur og folkelige kulturaktiviteter genopstår for en kort bemærkning for at uddele restbeløbet fra puljen. Den 1. oktober 2005 er der således ansøgningsfrist på de 661.898 kr., der udgør puljen, når den for allersidste gang uddeler midler til nyskabende projekter indenfor den frivillige kunst- og kultur. De støttede projekter skal være afsluttede med indsendt regnskab inden sommerferien 30. juni 2006.

Udviklingspuljen til amatørkultur og folkelige kulturaktiviteter er en succeshistorie om en forsøgspulje, der nærmest druknede i ansøgninger. Puljen blev oprettet af kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen, og eksisterede i tre år fra 2000-2003. Puljens midler uddeles helt overordnet til nyskabende og eksemplariske aktiviteter efter ansøgning.

Det er meget vigtigt, at man benytter sig af det ansøgningskema, der kan downloades på www.akks.dk eller fås ved henvendelse på sekretariatet på tlf. 33 14 10 94 og at projektets idé og formål formuleres så tydeligt i ansøgningsskemaet, at rådet på den baggrund er i stand til at vurdere, om det matcher puljens kriterier.

Her er et par af kriterierne:

- * Alle interesserede foreninger og grupper kan komme i betragtning
- * Initiativerne skal have kulturel kvalitet i folkelig forstand
- * Initiativerne skal repræsentere fornyelse af proces og/eller produkt, som har eksemplarisk værdi
- * Projekterne skal altovervejende bæres af frivillig arbejdskraft, men kan inddrage lønnet professionelle som konsulenter, forfattere, instruktører, komponister, dirigenter o.l.

Puljerne i Landdistriktsprogrammet?

Beskrivelserne findes her: <http://www.fvm.dk/file/Nye%20initiativer%20i%20LDP%202006%20080404.pdf> Når jeg sætter den lange, svære adresse ind her, er det fordi jeg har ledt længe for at finde stedet og kun fundet v.hj.af dette link. Pengene skal søges i 2005 og bruges i 2006 med afrapportering senest d. 15. september.

Barbara Diklev, LAL, spørger, Knud Mortensen, DFFE, svarer:

1. Er pengene i 2006 Landdistriktsprogrammet sikre ?
1. Pengene er sikre nok. Den danske del er reserveret ligesom EU pengene er til rådighed.
2. Vil det sige, at ansøgningerne skal indtjæpe i november, når I har bekræftelsen?
2. Rigtigt, det skal gå tjept. Problemet er her, at pengene skal være anvendt og udbetalt fra de danske myndigheder senest d 15 oktober 2006. Det er derfor jeg skriver, at DFFE skal have regningerne senest d 15 sept 2006, så vi har tid til at gennemgå regningerne og betale dem til ansøgerne.
3. Bliver det DFFE, som skal sagsbehandle ansøgningerne? Eller bliver det alle tre ministerier?
3. DFFE har de fleste ordninger men også Miljøministeriet og Indenrigsministeriet deltager jo i det danske landdistriktsprogram.
4. Er fornuftigt at lave projekter klar til afsendelse nu?
4. Det er nok en god ide at have projekterne klar i begyndelsen af november måned i år, når vi forventer at have kommissionens godkendelse. Bd

Thyholm Egnsmuseum, Sønderjylland Museum.

Lokal deltagelse

Poul Hansen fra Tossetræffet 2005: Vi har et museum i Sønderbjerg! Det er et af landets mindste egns museer, i en smuk, gammel gård midt i Sønderbjerg – og et par andre bygninger på grunden. Museet har smukke omgivelser og samlinger, som mange misunder os, selv Struer Museum, som vi er underlagt. Men det største er engagementet: Vi har 50 kustoder!

Red.: Et oplagt mål for en udflugt med bylauget, med pensionister, fordi der er så meget at genkende på museet, eller med børn, fordi mange genstande ser sjove ud for børn, som vil spørge, "Hvad er det, og hvad er det?" – en god lejlighed til snak med forældre og bedsteforældre. Apotekergårdens stuer, Sparekassens kontor, Håndværksværksteder, håndarbejdsudstilling, vægte, uniformer, radio, fjernsyn, telefoncentral – og en fødestue med alt udstyr. Mange landbrugsredskaber i laden. Måske kan børnene så fortælle, når det er skolestuen, der besøges. Dejlig stor frokoststue til medbragt mad. – og så er der så smukt i Sønderbjerg på Thyholm. Ring til museet om besøgstid: 97 87 55 55 eller turistkontoret 97 87 14 47. bd

Returadresse ved uanbringelighed:
Jens Jørgen Andreassen
Søndermarksvej 46, Sejet
8700 Horsens

(8245 ARC)

Postbesørget blad

Landsbynyt

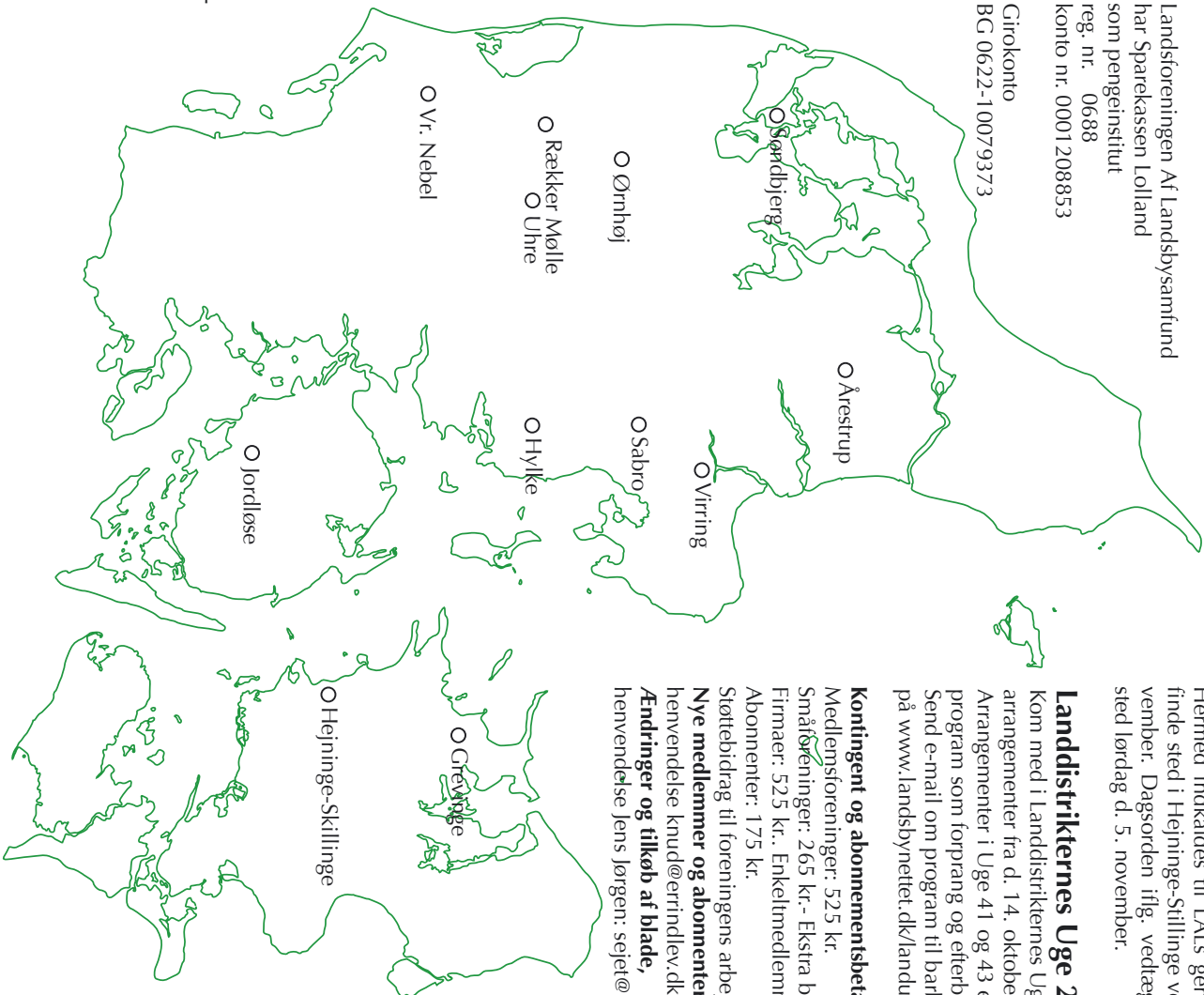
ISSN 0907-4791

Lokaliteterne på kortet er nævnt i bladet.

**Frist for stof til næste Landsbynyt
d. 18. september 2005**

Landsforeningen Af Landsbysamfund
har Sparekassen Lolland
som pengeinstitutt
reg. nr. 0688
konto nr. 0001208853

Girokonto
BG 0622-10079373

Generalforsamling og Årsmøde i Landsforeningen Af Landsbysamfund 2005

Hermed indkaldes til LALs generalforsamling, som vil finde sted i Hejninge-Stillinge vest for Slagelse d. 6. november. Dagsorden iflg. vedtægterne. Årsmødet finder sted lørdag d. 5. november.

Landsdistrakternes Uge 2005, uge 42:

Kom med i Landsdistrakternes Uge med et eller flere arrangementer fra d. 14. oktober til d. 23. oktober. Arrangementer i Uge 41 og 43 er velkomne i samme program som forprang og efterbrænder. Send e-mail om program til barbar@lal.dk og se mere på www.landsbynettet.dk/landuge

Kontingent og abonnementsbetaling:

Medlemsforeninger: 525 kr.
Småforeninger: 265 kr.- Ekstra blade 75 kr. pr. årgang.
Firmaer: 525 kr.. Enkelmedlemmer: 200 kr.
Abonnenter: 175 kr.

Støttebidrag til foreningens arbejde modtages gerne
Nye medlemmer og abonnenter,
henvendelse knud@errindlev.dk
Ændringer og tilkøb af blade,
henvendelse Jens Jørgen: sejet@landsbyraad.dk

Landsbynytkannutisendes elektronisk – send din e-mail adresse til sejet@landsbyraad.dk og kom med på e-post-listen. Så får du dette nummer elektronisk lidt efter at det er kommet som blad.

Design og layout:

Ivan Jacobsen,
Møgeltonder
7473 8637

Repro og tryk:
Hobro Lyntryk
9852 4646

BESTYRELSEN I L.A.L.

Formand
Jette Hansen,
Klinstrupvej 13
8641 Sorring
tel: 8695 7327
E-mail: jette.hansen@sorring.dk

Næstformand
Inger Hauborg,
Tandsgårdvej 6, Tandslet
6470 Sydals
tlf. 74 40 72 44
plauborg@tandslet.dk

Kasserer Knud Jensen
Skolevængel 15
4895 Errindlev
tlf. 54 60 04 80
el. 54 61 10 45
knud@errindlev.dk

Redaktør (ans.)
Barbara Diklev
Nørnød 4, Nysum
9610 Nørager
tel: 9856 9393
E-mail: barbar@lal.dk

Bestyrelse
Jens Jørgen Andreassen
Søndermarksvej 46, Sejet
8700 Horsens
Tlf. 75 68 23 13
sejet@landsbyraad.dk

Peter Nielsen
Vinkelvej 4, Herrup
7830 Vinderup
97 44 33 55
29 62 10 71
winsey@mail.dk

Søren Ottesen
Solbærmarken 26
8641 Sorring
40 18 82 37
sorring@hotmail.com

Suppleant
Tine Testmann
Fredsgårdsvej 42, Sreslev
4100 Ringsted,
tlf. 5764 1180
mobil 40 93 28 85 www.lal.dk og
www.landsbynettet.dk

Hjemmeside:
www.lal.dk
og
www.landsbynettet.dk

